

На декларацији додатка исхрани који садржи један или сме-шу биљних екстраката, морају бити наведени подаци о биљној материјалу и типу екстракта (суви, получврст, течни), јачина или стандардизација екстракта (однос сировина: екстракт; количина неког састојка).

Члан 89.

Уколико се на основу нових релевантних научних информа-ција или извршене поновне процене постојећих података, фор-мирају поуздане основе за тврдњу да производ угрожава људско здравље иако испуњава захтеве овог правилника, Министарство надлежно за послове здравља може привремено суспендовати или ограничити промет производа.

IV. ОЗНАЧАВАЊЕ АЛЕРГЕНА

Члан 90.

Сваки састојак коришћен у производњи производа који је присутан у финалном производу, макар и у измењеном облику, а који потиче од састојака наведених у Прилогу бр. 27. који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, мора да буде наведен у списку састојака са јасном референцом на назив састојка од ког потиче.

Члан 91.

Уколико постоји могућност да производ садржи неки од састојака наведених у Прилогу бр. 27. овог правилника иако они нису коришћени као састојци у производњи тог производа, обавезно је у декларацији навести могућност присуства тог састојка („Може да садржи...”).

V. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 92.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о условима у погледу здравствене исправности дијететских намирница које се могу стављати у промет („Службени лист СФРЈ”, бр. 4/85, 70/86, 69/91, „Службени лист СЦГ”, број 56/03 и „Службени гласник РС”, број 35/08).

Члан 93.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 110-00-137/2009-04
У Београду, 18. јуна 2010. године

Министар,
проф. др **Томица Милосављевић**, с.р.

Прилог бр. 1

Витамини и минерали који се могу декларисати
и њихов препоручен дневни унос (ПДУ)

Витамин А (µg PE)*	800	Хлорид (mg)	800
Витамин Д (µg)	5	Калцијум (mg)	800
Витамин Е (mg TE)**	12	Фосфор (mg)	700
Витамин К (µg)	75	Магнезијум (mg)	375
Витамин Ц (mg)	80	Гвожђе (mg)	14
Тиамин (mg)	1,1	Цинк (mg)	10
Рибофлавин (mg)	1,4	Бакар (mg)	1
Ниацин (mg)	16	Манган (mg)	2
Витамин Б6 (mg)	1,4	Флуорид (mg)	3,5
Фолна киселина (µg)	200	Селен (µg)	55
Витамин Б12 (µg)	2,5	Хром (µg)	40
Биотин (µg)	50	Молибден (µg)	50
Пантотенска киселина (mg)	6	Јод (µg)	150
Калијум (mg)	2000		

* PE = all trans ретинол еквивалент;

** TE = α-токоферол еквиваленти

Прилог бр. 2

Основни састав почетних формула за одојчад

Захтеви из овог прилога односе се на финални производ спреман за употребу, било да се као такав налази у промету или се припрема према упутству произвођача.

1. ЕНЕРГИЈА

Минимум	Максимум
250 kJ/100 ml (60 kcal/100 ml)	295 kJ/100 ml (70 cal/100 ml)

2. ПРОТЕИНИ

(садржај протеина = садржај азота × 6,25)

2.1. Почетне формуле за одојчад произведене од протеина крављег млека

Минимум ¹	Максимум
0,45 g/100 kJ (1,8 g/100 kcal)	0,7 g/100 kJ (3 g/100 kcal)

¹ Почетне формуле за одојчад које се производе од протеина крављег млека са садржајем протеина између минимума и 0,5 g/100 kJ (2 g/100 kcal) морају бити у складу са чланом 28. став 3. овог правилника.

У односу на исту енергетску вредност, почетна формула за одојчад мора садржати најмање исту количину свих искористљивих неопходних и условно неопходних аминокиселина као у референтним протеинима мајчиног млека из Прилога бр. 6. За потребе прерачунавања количине метионина и цистеина могу се сабрати уколико однос метионин: цистеин није већи од 2, а количине фенилаланина и тирозина се могу сабрати уколико однос тирозин: фенилаланин није већи од 2. Однос метионин: цистеин може бити већи од 2, али не сме бити већи од 3, под условом да је погодност производа за нутритивну намену код одојчади доказана кроз одговарајуће студије, које се изводе према експертском упутству о начину извођења и дизајнирања оваквих студија¹.

2.2. Почетне формуле за одојчад произведене од хидролизата протеина

Минимум ¹	Максимум
0,45 g/100 kJ (1,8 g/100 kcal)	0,7 g/100 kJ (3 g/100 kcal)

¹ Почетне формуле за одојчад произведене од хидролизата протеина са садржајем протеина између минимума и 0,56 g/100 kJ (2,25 g/100 kcal) морају бити у складу са чланом 28. став 4. овог правилника.

У односу на исту енергетску вредност, почетна формула за одојчад мора садржати најмање исту количину свих искористљивих неопходних и условно неопходних аминокиселина као у референтним протеинима мајчиног млека из Прилога бр. 6. За потребе прерачунавања количине метионина и цистеина могу се сабрати уколико однос метионин: цистеин није већи од 2, а количине фенилаланина и тирозина се могу сабрати уколико однос тирозин: фенилаланин није већи од 2. Однос метионин: цистеин може бити већи од 2, али не сме бити већи од 3, под условом да је погодност производа за нутритивну намену код одојчади доказана кроз одговарајуће студије, које се изводе према експертском упутству о начину извођења и дизајнирања оваквих студија¹.

Садржај L-карнитина мора бити најмање 0,3 mg/100 kJ (1,2 mg/100 kcal).

2.3. Почетне формуле за одојчад произведене од изолата протеина соје или у комбинацији са протеинима крављег млека

Минимум	Максимум
0,56 g/100 kJ (2,25 g/100 kcal)	0,7 g/100 kJ (3 g/100 kcal)

Само изолати протеина соје се могу користити у производњи почетних формула за одојчад.

У односу на исту енергетску вредност, почетна формула за одојчад мора садржати најмање исту количину свих искористљивих неопходних и условно неопходних аминокиселина као у

¹ Упутства објављена од стране експертских група као што су Scientific Committee on Food EU, British Committee on the Medical Aspects of Food and Nutrition Policy и European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition.

референтним протеинима мајчиног млека из Прилога бр. 6. За потребе прерачунавања количине метионина и цистеина могу се сабрати уколико однос метионин: цистеин није већи од 2, а количине фенилаланина и тирозина се могу сабрати уколико однос тирозин: фенилаланин није већи од 2. Однос метионин: цистеин може бити већи од 2, али не сме бити већи од 3, под условом да је погодност таквог производа за нутритивну намену код одојчади доказана кроз одговарајуће студије, које се изводе према експертском упутству о начину извођења и дизајнирања оваквих студија².

Садржај L-карнитина мора бити најмање 0.3 mg/100 kJ (1,2 mg/100 kcal).

2.4 Аминокиселине се могу додавати почетним формулама за одојчад само у циљу побољшања нутритивне вредности протеина и само у односима неопходним за те сврхе.

3. ТАУРИН

Уколико се додаје почетним формулама за одојчад, количина таурина не сме бити већи од 2.9 mg/100 kJ (12 mg/100 kcal).

4. ХОЛИН

Минимум	Максимум
1,7 mg/100 kJ (7 mg/100 kcal)	12 mg/100 kJ (50 mg/100 kcal)

5. ЛИПИДИ

Минимум	Максимум
1,05 g/100 kJ (4,4 g/100 kcal)	1,4 g/100 kJ (6,0 g/100 kcal)

5.1 Употреба следећих састојака је забрањена:

- уље семена сусама;
- уље семена памука.

5.2 Лауринска киселина и миристинска киселина

Минимум	Максимум
-	појединачно или укупно: 20% од укупног садржаја масти

5.3 Садржај транс-масних киселина не сме бити већи од 3% укупног садржаја масти.

5.4 Садржај ерука киселине не сме бити већи од 1% укупног садржаја масти.

5.5 Линолна киселина (у облику триглицерида = линолеата)

Минимум	Максимум
70 mg/100 kJ (300 mg/100 kcal)	285 mg/100 kJ (1200 mg/100 kcal)

5.6 Садржај алфа-линоленске киселине не сме бити мањи од 12 mg/100 kJ (50 mg/100 kcal).

Однос линолне и алфа-линоленске киселине не сме бити мањи од 5 ни већи од 15.

5.7 Могу се додавати дуголанчане (20 и 22 угљеникова атома) полинезасићене масне киселине (ДПМК). У том случају њихов садржај не сме бити већи од:

- 1 % укупног садржаја масти за n-3 ДПМК, и
- 2 % укупног садржаја масти за n-6 ДПМК (1 % укупног садржаја масти за арахидонску киселину (20:4 n-6)).

Садржај еикозапентаенске киселине (20:5 n-3) не сме бити већи од садржаја докозахексаенске киселине (22:6 n-3).

Садржај докозахексаенске киселине (22:6 n-3) не сме бити већи од садржаја n-6 ДПМК.

6. ФОСФОЛИПИДИ

Количина фосфолипида у почетним формулама за одојчад не сме бити већа од 2 g/l.

7. ИНОЗИТОЛ

Минимум	Максимум
1 mg/100 kJ (4 mg/100 kcal)	10 mg/100 kJ (40 mg/100 kcal)

8. УГЉЕНИ ХИДРАТИ

Минимум	Максимум
2,2 g/100 kJ (9 g/100 kcal)	3,4 g/100 kJ (14 g/100 kcal)

8.1 Могу се користити само следећи угљени хидрати:

- лактоза;
 - малтоза;
 - сахароза;
 - глукоза;
 - малто-декстрини;
 - глукозни сируп или осушени глукозни сируп;
 - термички пре-третирани скроб;
 - желатинизирани скроб,
- при чему скробови природно не смеју садржати глутен.

8.2 Лактоза

Минимум	Максимум
1,1 g/100 kJ (4,5 g/100 kcal)	-

Овај захтев не важи за почетне формуле за одојчад у којима изолати протеина соје чине више од 50% укупног садржаја протеина.

8.3 Сахароза

Сахароза се може додавати само почетним формулама за одојчад које се производе од хидролизата протеина. Уколико се додаје, садржај сахарозе не сме бити већи од 20% укупног садржаја угљених хидрата.

8.4 Глукоза

Глукоза се може додавати само почетним формулама за одојчад које се производе од хидролизата протеина. Уколико се додаје, садржај глукозе не сме бити већи од 0,5 g/100 kJ (2 g/100 kcal).

8.5 Термички пре-третирани скроб и/или желатинизирани скроб

Минимум	Максимум
-	2 g/100 ml и 30% од укупног садржаја угљених хидрата

9. ФРУКТО-ОЛИГОСАХАРИДИ И ГАЛАКТО-ОЛИГОСАХАРИДИ

Фрукто-олигосахариди и галакто-олигосахариди могу се додавати почетним формулама за одојчад. У том случају њихов садржај не сме бити већи од 0,8 g/100 ml комбинације 90% олигогалактозил-лактозе и 10% високомолекуларне олигофруктозил-сахарозе.

Друге комбинације и максимални нивои фрукто-олигосахарида и галакто-олигосахарида могу се користити у складу са захтевима из члана 29. овог правилника.

10. МИНЕРАЛНЕ СУПСТАНЦЕ

10.1 Почетне формуле за одојчад произведене од протеина кравлег млека или хидролизата протеина

	На 100 kJ		На 100 kcal	
	Минимум	Максимум	Минимум	Максимум
Натријум (mg)	5	14	20	60
Калијум (mg)	15	38	60	160
Хлориди (mg)	12	38	50	160
Калцијум (mg)*	12	33	50	140
Фосфор (mg)*	6	22	25	90
Магнезијум (mg)	1,2	3,6	5	15
Гвожђе (mg)	0,07	0,3	0,3	1,3
Цинк (mg)	0,12	0,36	0,5	1,5
Бакар (µg)	8,4	25	35	100
Јод (µg)	2,5	12	10	50
Селен (µg)	0,25	2,2	1	9
Манган (µg)	0,25	25	1	100
Флуориди (µg)	-	25	-	100

* Однос калцијум:фосфор не сме бити мањи од 1 нити већи од 2.

2 Упутства објављена од стране експертских група као што су Scientific Committee on Food EU, British Committee on the Medical Aspects of Food and Nutrition Policy и European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition.

10.2 Почетне формуле за одојчад произведене од изолата протеина соје или у комбинацији са протеинима крављег млека

Примењују се сви захтеви из тачке 10.1, осим за гвожђе и фосфор за које важе следећи захтеви:

	На 100 kJ		На 100 kcal	
	Минимум	Максимум	Минимум	Максимум
Гвожђе (mg)	0,12	0,5	0,45	2
Фосфор (mg)	7,5	25	30	100

11. ВИТАМИНИ

	На 100 kJ		На 100 kcal	
	Минимум	Максимум	Минимум	Максимум
Витамин А (µg-PE) ¹	14	43	60	180
Витамин D (µg) ²	0,25	0,65	1	2,5
Тиамин (µg)	14	72	60	300
Рибофлавин (µg)	19	95	80	400
Ниацин (µg)	72	375	300	1500
Пантотенска киселина (µg)	95	475	400	2000
Витамин B6 (µg)	9	42	35	175
Биотин (µg)	0,4	1,8	1,5	7,5
Фола киселина (µg)	2,5	12	10	50
Витамин B12 (µg)	0,025	0,12	0,1	0,5
Витамин C (mg)	2,5	7,5	10	30
Витамин K (µg)	1	6	4	25
Витамин E (mg α-TE) ³	0,5/g поли-незасићених масних киселина изражених као линолна киселина, кориговано на број двоструких веза ⁴ , али не мање од 0,1 mg/100 kJ	1,2	0,5/g поли-незасићених масних киселина изражених као линолна киселина, кориговано на број двоструких веза ⁴ , али не мање од 0,5 mg/100 kcal	5

1 PE = all trans ретинол еквиваленти;

2 У облику холекалциферола, при чему је 10 µg = 400 IJ. витамина D;

3 α-TE = d-α-токоферол еквиваленти;

4 0,5 mg α-TE/1 g линолне киселине (18:2 n-6); 0,75 mg α-TE/1 g α-линоленске киселине (18:3 n-3); 1,0 mg α-TE /g арахидонске киселине (20:4 n-6); 1,25 mg α-TE/g еикозапентаенске киселине (22:5 n-3); 1,5 mg α-TE/g докозахекаенске киселине (22:6 n-3).

12. НУКЛЕОТИДИ

Следећи нуклеотиди се могу додавати:

	Максимум ¹	
	(mg/100 kJ)	(mg/100 kcal)
Цитидин 5'-монофосфат	0,60	2,50
Уридин 5'-монофосфат	0,42	1,75
Аденозин 5'-монофосфат	0,36	1,50
Гуанозин 5'-монофосфат	0,12	0,50
Инозин 5'-монофосфат	0,24	1,00

1 Укупна концентрација нуклеотида не сме прећи 1,2 mg/100 kJ (5 mg/100 kcal).

Прилог бр. 3

Основни састав прелазних формула за одојчад

Захтеви из овог прилога односе се на финални производ спреман за употребу, било да се као такав налази у промету или се припрема према упутству произвођача.

1. ЕНЕРГИЈА

Минимум	Максимум
250 kJ/100 ml (60 kcal/100 ml)	295 kJ/100 ml (70 kcal/100 ml)

2. ПРОТЕИНИ

(садржај протеина = садржај азота × 6,25)

2.1 Прелазне формуле за одојчад произведене од протеина крављег млека

Минимум	Максимум
0,45 g/100 kJ (1,8 g/100 kcal)	0,8 g/100 kJ (3,5 g/100 kcal)

У односу на исту енергетску вредност, прелазне формуле за одојчад морају садржати најмање исту количину свих искористљивих неопходних и условно неопходних аминокиселина као у референтним протеинима мајчиног млека из Прилога бр. 6. За потребе прерачунавања количине метионина и цистеина могу се сабрати уколико однос метионин:цистеин није већи од 3, а количине фенилаланина и тирозина се могу сабрати уколико однос тирозин:фенилаланин није већи од 2.

2.2 Прелазне формуле за одојчад произведене од хидролизата протеина

Минимум	Максимум
0,56 g/100 kJ (2,25 g/100 kcal)	0,8 g/100 kJ (3,5 g/100 kcal)

У односу на исту енергетску вредност, прелазне формуле за одојчад морају садржати најмање исту количину свих искористљивих неопходних и условно неопходних аминокиселина као у референтним протеинима мајчиног млека из Прилога бр. 6. За потребе прерачунавања количине метионина и цистеина могу се сабрати уколико однос метионин:цистеин није већи од 3, а количине фенилаланина и тирозина се могу сабрати уколико однос тирозин:фенилаланин није већи од 2.

2.3 Прелазне формуле за одојчад произведене од изолата протеина соје или у комбинацији са протеинима крављег млека

Минимум	Максимум
0,56 g/100 kJ (2,25 g/100 kcal)	0,8 g/100 kJ (3,5 g/100 kcal)

Само протеини изолата соје могу се користити у производњи ових формула.

У односу на исту енергетску вредности, прелазне формуле за одојчад морају садржати најмање исту количину свих искористљивих неопходних и условно неопходних аминокиселина као у референтним протеинима мајчиног млека из Прилога бр. 6. За потребе прерачунавања количине метионина и цистеина могу се сабрати уколико однос метионин:цистеин није већи од 3, а количине фенилаланина и тирозина се могу сабрати уколико однос тирозин:фенилаланин није већи од 2.

2.4 Аминокиселине се могу додавати почетним формулама за одојчад само у сврхе побољшања нутритивне вредности протеина и само у количинама неопходним за постизање ове сврхе.

3. ТАУРИН

Уколико се додаје почетним формулама за одојчад, количина таурина не сме бити већи од 2.9 mg/100 kJ (12 mg/100 kcal).

4. ЛИПИДИ

Минимум	Максимум
0,96 g/100 kJ (4,0 g/100 kcal)	1,4 g/100 kJ (6,0 g/100 kcal)

4.1 Употреба следећих састојака је забрањена:

– уље семена сусама;

– уље семена памука.

4.2 Лауринска киселина и миристинска киселина

Минимум	Максимум
-	појединачно или укупно: 20% од укупног садржаја масти

4.3 Садржај транс масних киселина не сме бити већи од 3% укупног садржаја масти.

4.4 Садржај ерука киселине не сме бити већи од 1% укупног садржаја масти.

4.5 Линолна киселина (у облику триглицерида = линолеата)

Минимум	Максимум
70 mg/100 kJ (300 mg/100 kcal)	285 mg/100 kJ (1200 mg/100 kcal)

4.6 Садржај алфа-линоленске киселине не сме бити мањи од 12 mg/100 kJ (50 mg/100 kcal).

Однос линолне и алфа-линоленске киселине не сме бити мањи од 5 ни већи од 15.

4.7 Могу се додавати дуголанчане (20 и 22 угљеникова атома) полинезасићене масне киселине (ДПМК). У том случају њихов садржај не сме бити већи од:

– 1 % укупног садржаја масти за н-3 ДПМК, и

– 2 % укупног садржаја масти за н-6 ДПМК (1 % укупног садржаја масти за арахидонску киселину (20:4 н-6)).

Садржај ейкозапентаенске киселине (20:5 н-3) не сме бити већи од садржаја докозахепаенске киселине (22:6 н-3).

Садржај докозахепаенске киселине (22:6 н-3) не сме бити већи од садржаја н-6 ДПМК.

5. ФОСФОЛИПИДИ

Количина фосфолипида у follow-он формулама не сме бити већа од 2 g/l.

6. УГЉЕНИ ХИДРАТИ

Минимум	Максимум
2,2 g/100 kJ (9 g/100 kcal)	3,4 g/100 kJ (14 g/100 kcal)

6.1 Употреба састојака који садрже глутен је забрањена.

6.2 Лактоза

Минимум	Максимум
1,1 g/100 kJ (4,5 g/100 kcal)	-

Овај захтев не важи за прелазне формуле за одојчад у којима протеини изолата соје чине више од 50% укупног садржаја протеина.

6.3 Сахароза, фруктоза, мед

Минимум	Максимум
-	Појединачно или укупно: 20% од укупног садржаја угљених хидрата

Мед се мора третирати да би се уништиле споре Clostridium botulinum.

6.4 Глукоза

Глукоза се може додавати само прелазним формулама за одојчад које се производе од хидролизата протеина. Уколико се додаје, садржај глукозе не сме бити већи од 0,5 g/100 kJ (2 g/100 kcal).

7. ФРУКТО-ОЛИГОСАХАРИДИ И ГАЛАКТО-ОЛИГОСАХАРИДИ

Фрукто-олигосахариди и галакто-олигосахариди могу се додавати прелазним формулама за одојчад. У том случају њихов садржај не сме бити већи од 0,8 g/100 ml комбинације 90% олигосахарозил-лактозе и 10% високомолекуларне олигосахарозил-сахарозе.

Друге комбинације и максимални нивои фрукто-олигосахарида и галакто-олигосахарида могу се користити у складу са одредбама из члана 35. овог правилника.

8. МИНЕРАЛНЕ СУПСТАНЦЕ

8.1 Прелазне формуле за одојчад произведене од протеина крављег млека или хидролизата протеина

	На 100 kJ		На 100 kcal	
	Минимум	Максимум	Минимум	Максимум
Натријум (mg)	5	14	20	60
Калијум (mg)	15	38	60	160
Хлориди (mg)	12	38	50	160
Калцијум (mg)*	12	33	50	140
Фосфор (mg)*	6	22	25	90

	На 100 kJ		На 100 kcal	
	Минимум	Максимум	Минимум	Максимум
Магнезијум (mg)	1,2	3,6	5	15
Гвожђе (mg)	0,14	0,5	0,6	2
Цинк (mg)	0,12	0,36	0,5	1,5
Бакар (µg)	8,4	25	35	100
Јод (µg)	2,5	12	10	50
Селен (µg)	0,25	2,2	1	9
Манган (µg)	0,25	25	1	100
Флуориди (µg)	-	25	-	100

* Однос калцијум: фосфор не сме бити мањи од 1,0 нити већи од 2,0.

8.2 Прелазне формуле за одојчад произведене од изолата протеина соје или у комбинацији са протеинима крављег млека

Примењују се сви захтеви из тачке 8.1, осим за гвожђе и фосфор за које важе следећи захтеви:

	На 100 kJ		На 100 kcal	
	Минимум	Максимум	Минимум	Максимум
Гвожђе (mg)	0,22	0,65	0,9	2,5
Фосфор (mg)	7,5	25	30	100

9. ВИТАМИНИ

	На 100 kJ		На 100 kcal	
	Минимум	Максимум	Минимум	Максимум
Витамин А (µg-RE) ¹	14	43	60	180
Витамин Д (µg) ²	0,25	0,75	1	3
Тиамин (µg)	14	72	60	300
Рибофлавин (µg)	19	95	80	400
Ниадин (µg)	72	375	300	1500
Пантотенска киселина (µg)	95	475	400	2000
Витамин Б6 (µg)	9	42	35	175
Биотин (µg)	0,4	1,8	1,5	7,5
Фолна киселина (µg)	2,5	12	10	50
Витамин Б12 (µg)	0,025	0,12	0,1	0,5
Витамин Ц (mg)	2,5	7,5	10	30
Витамин К (µg)	1	6	4	25
Витамин Е (mg α-TE) ³	0,5/g полинезасићених масних киселина изражених као линолна киселина, кориговано на број двоструких веза ⁴ , али не мање од 0,1 mg/100 kJ	1,2	0,5/g полинезасићених масних киселина изражених као линолна киселина, кориговано на број двоструких веза ⁴ , али не мање од 0,5 mg/100 kcal	5

1 RE = all trans ретинол еквиваленти;

2 У облику холекалциферола, при чему је 10 µg = 400 I.U. витамина Д;

3 α-TE = α-токоферол еквиваленти;

4 0,5 mg α-TE/1 g линолне киселине (18:2 н-6); 0,75 mg α-TE/1 g α-линоленске киселине (18:3 н-3); 1,0 mg α-TE/g арахидонске киселине (20:4 н-6); 1,25 mg α-TE/g ейкозапентаенске киселине (22:5 н-3); 1,5 mg α-TE/g докозахепаенске киселине (22:6 н-3).

10. НУКЛЕОТИДИ

Следећи нуклеотиди се могу додавати:

	Максимум ¹	
	(mg/100 kJ)	(mg/100 kcal)
Цитидин 5'-монофосфат	0,60	2,50
Уридин 5'-монофосфат	0,42	1,75
Аденозин 5'-монофосфат	0,36	1,50
Гуанозин 5'-монофосфат	0,12	0,50
Инозин 5'-монофосфат	0,24	1,00

1 Укупна концентрација нуклеотида не сме прећи 1,2 mg/100 kJ (5 mg/100 kcal).

Прилог бр. 4
 Хранљиве супстанце

1. ВИТАМИНИ

Витамин	Дозвољени хемијски облици
Витамин А	Ретинилацетат Ретинилпалмитат Ретинол
Витамин Д	Витамин Д ₂ (ергокалциферол) Витамин Д ₃ (холекалциферол)
Витамин Б ₁	Тиамин-хидрохлорид Тиамин-мононитрат
Витамин Б ₂	Рибофлавин Натријум-рибофлавин-5'-фосфат
Ниацин	Никотинамид Никотинска киселина
Витамин Б ₆	Пиридоксин-хидрохлорид Пиридоксин-5'-фосфат
Фолат	Фолна киселина
Панатотенска киселина	Калцијум-D-пантотенат Натријум-D-пантотенат Декспантенол (D-пантенол)
Витамин Б ₁₂	Цијанокобаламин Хидрокобаламин
Биотин	D-биотин
Витамин Ц	L-аскорбинска киселина Натријум-L-аскорбат Калцијум-L-аскорбат L-аскорбил-6-палмитат (аскорбилпалмитат) Калијум-аскорбат
Витамин Е	D- α -токоферол DL- α -токоферол D- α -токоферилацетат DL- α -токоферилацетат
Витамин К	Филохинон (фитоменадион)

2. МИНЕРАЛНЕ СУПСТАНЦЕ

Минерали	Дозвољени хемијски облици
Калцијум (Ca)	Калцијум-карбонат Калцијум-хлорид Калцијумове соли лимунске киселине Калцијум-глуконат Калцијум-глицерофосфат Калцијум-лактат Калцијумове соли ортофосфорне киселине Калцијум-хидроксид
Магнезијум (Mg)	Магнезијум-карбонат Магнезијум-хлорид Магнезијум-оксид Магнезијумове соли ортофосфорне киселине Магнезијум-сулфат Магнезијум-глукокат Магнезијум-хидроксид Магнезијумове соли лимунске киселине
Гвожђе (Fe)	Гвожђе(II)-цитрат Гвожђе(II)-глукокат Гвожђе(II)-лактат Гвожђе(II)-сулфат Гвожђе(III)-амонијум-цитрат Гвожђе(II)-фумарат Гвожђе(III)-дифосфат, син. гвожђе(III)-пирофосфат Гвожђе(II)-бисглицинат
Бакар (Cu)	Бакар(II)-цитрат Бакар(II)-глукокат Бакар(II)-сулфат Бакар-лизин комплекс Бакар(II)-карбонат
Јод (I)	Калијум-јодид Натријум-јодид Калијум-јодат
Цинк (Zn)	Цинк-ацетат Цинк-хлорид Цинк-лактат Цинк-сулфат Цинк-цитрат Цинк-глукокат Цинк-оксид

Манган (Mn)	Манган-карбонат Манган-хлорид Манган-цитрат Манган-сулфат Манган-глукокат
Натријум (Na)	Натријум-бикарбонат Натријум-хлорид Натријум-цитрат Натријум-глукокат Натријум-карбонат Натријум-лактат Натријумове соли ортофосфорне киселине Натријум-хидроксид
Калијум (K)	Калијум-бикарбонат Калијум-карбонат Калијум-хлорид Калијумове соли лимунске киселине Калијум-глукокат Калијум-лактат Калијумове соли ортофосфорне киселине Калијум-хидроксид
Селен (Se)	Натријум-селенат Натријум-селенит

3. Амино киселине и друга једињења азота

L-цистин и L-цистин-хидрохлорид
 L-хистидин и L-хистидин-хидрохлорид
 L-изолеуцин и L-изолеуцин-хидрохлорид
 L-леуцин и L-леуцин-хидрохлорид
 L-лизин и L-лизин-хидрохлорид
 L-цистеин и L-цистеин-хидрохлорид
 L-метионин
 L-фенилаланин
 L-треонин
 L-триптофан
 L-тирозин
 L-валин
 L-карнитин и L-карнитин-хидрохлорид
 L-карнитин-L-тартарат
 Таурин
 Цитидин-5'-монофосфат и његова натријумова со
 Уридин-5'-монофосфат и његова натријумова со
 Аденозин-5'-монофосфат и његова натријумова со
 Гуанозин-5'-монофосфат и његова натријумова со
 Инозин-5'-монофосфат и његова натријумова со

4. Друге хранљиве супстанце

Холин
 Холин-хлорид
 Холин-цитрат
 Холин-битартарат
 Инозитол

Прилог бр. 5

Нутритивне и здравствене изјаве
 за почетне формуле за одојчад и услови за њихово коришћење

1. НУТРИТИВНЕ ИЗЈАВЕ

Нутритивна изјава	Услови коришћења
1.1 Само са лактозом	Лактоза је једини присутан угљени хидрат
1.2 Без лактозе	Садржај лактозе није већи од 2,5 mg/100 kJ (10 mg/100 kcal)
1.3 Са додатком дуголанчаних полинезасићених масних киселина (ДПМК) или еквивалентна нутритивна изјава која се односи на додатак докозахексаенске киселине	Садржај докозахексаенске киселине није мањи од 0,2% укупног садржаја масних киселина
1.4 Нутритивне изјаве о додатку следећих састојака: 1.4.1 Таурина, 1.4.2 Фрукто-олигосахарида и галакто-олигосахарида, 1.4.3 Нуклеотида	Ови састојци могу бити додати у количини која треба да буде одговарајућа за посебну намену за одојчад и у складу са условима из Прилога бр. 2

2. ЗДРАВСТВЕНЕ ИЗЈАВЕ (УКЉУЧУЈУЋИ И ИЗЈАВЕ О СМАЊЕЊУ РИЗИКА ОД БОЛЕСТИ)

Здравствена изјава	Услови коришћења
Смањен ризик од алергије на протеине млека. (Ова здравствена изјава може да садржи и друге наводе који се односе на смањене алергене или смањене антигене особине)	(а) Морају бити доступни објективни и научно потврђени подаци као доказ ове изјаве; (б) Почетна формула за одојчад мора задовољити захтеве одредби из тачке 2.2. Прилога бр. 2, а количина имунореактивних протеина одређена методама опште признатим као погодним мора бити мања од 1% азотних материја у формули; (в) На декларацији алергична на интактне протеине од којих је производ израђен, осим у случају када постоје докази добијени опште признатим тестовима да се почетна формула за одојчад толерише од стране 90% одојчади (сигурносни интервал 95%) преосетљиве на протеине од којих су хидролизати произведени; (г) Почетне формуле за одојчад када се дају орално животињама не смеју да изазову сензибилизацију на протеине од којих су израђене.

Прилог бр. 6

Неопходне и условно неопходне аминокиселине у мајчином млеку

За потребе овог правилника, садржај неопходних и условно неопходних аминокиселина у мајчином млеку, изражен у mg на 100 kJ и 100 kcal, је следећи:

	На 100 kJ ¹	На 100 kcal
Цистин	9	38
Хистидин	10	40
Изолеуцин	22	90
Леуцин	40	166
Лизин	27	113
Метионин	5	23
Фенилаланин	20	83
Треонин	18	77
Триптофан	8	32
Тирозин	18	76
Валин	21	88

¹ 1 kJ = 0,239 kcal

Прилог бр. 7

Посебни услови за садржај, извор и начин прераде протеина који се користе у производњи почетних формула за одојчад на бази хидролизата протеина сурутке пореклом из протеина крављег млека, са садржајем протеина мањим од 0,56 g/100 kJ (2,25 g/100 kcal)

1. Садржај протеина

Садржај протеина = садржај азота × 6,25

Минимум	Максимум
0,44 g/100 kJ (1,86 g/100 kcal)	0,7 g/100 kJ (3 g/100 kcal)

2. Извор протеина

Деминерализовани протеини слатке сурутке добијени из крављег млека након уклањања казеина ензимским таложењем химозином, који се састоје из:

- 63 % изолата протеина сурутке без казеино-гликомакропептида, са минимално 95% протеина у сувој материји и мање од 70% денатурисаних протеина, са не више од 3% пепела; и
- 37% концентрата протеина слатке сурутке, са минимално 87% протеина у сувој материји и мање од 70% денатурисаних протеина, са не више од 3,5% пепела.

3. Начин прераде протеина

Двостепена хидролиза препаратом трипсина уз загревање између две хидролизе (3 – 10 минута на 80 – 100 оС).

Прилог бр. 8

Референтне вредности (РВ) за нутритивно декларисање формула за одојчад

Састојак	Референтна вредност за потребе декларисања
Витамин А	(µg) 400
Витамин Д	(µg) 7
Витамин Е	(mg TE*) 5
Витамин К	(µg) 12
Витамин Ц	(mg) 45
Тиамин	(mg) 0,5
Рибофлавин	(mg) 0,7
Ниацин	(mg) 7
Витамин Б6	(mg) 0,7
Фолат	(µg) 125
Витамин Б12	(µg) 0,8
Пантотенска киселина	(mg) 3
Биотин	(µg) 10
Калцијум	(mg) 550
Фосфор	(mg) 550
Калијум	(mg) 1000
Натријум	(mg) 400
Хлориди	(mg) 500
Гвожђе	(mg) 8
Цинк	(mg) 5
Јод	(µg) 80
Селен	(µg) 20
Бакар	(mg) 0,5
Магнезијум	(mg) 80
Манган	(mg) 1,2

* TE = α-токоферол еквиваленти

Прилог бр. 9

Пестициди који се не смеју користити у пољопривредној производњи састојака намењених за производњу формула за одојчад и хране за одојчад и малу децу

Табела 1

Хемијско име супстанце (дефиниција остатка)
Дисулфотон (збир дисулфотона, дисулфотон-сулфоксида и дисулфотон-сулфона, изражени као дисулфотон)
Фенсулфотион (збир фенсулфотиона, његових соли и естара укључујући и коњугате, изражени као фенсулфотион)
Фентин, изражен као трифенилтин катјон
Халоксифоп (збир халоксифопа, његових соли и естара укључујући и коњугате, изражени као халоксифоп)
Хептахлор и транс-хептахлор-епоксид, изражени као хептахлор
Хексахлорбензен
Нитрофен
Ометоат
Тербуфос (збир тербуфоса, његових сулфоксида и сулфона, изражени као тербуфос)

Табела 2

Хемијско име супстанце
Алдрин и диелдрин, изражени као алдрин
Ендрин

Прилог бр. 10

Максимално дозвољене концентрације одређених резидуа пестицида или метаболита пестицида у формулама за одојчад и хране за одојчад и малу децу

Хемијско име супстанце	Максимално дозвољена концентрација (mg/kg)
Кадузафос	0,006
Метил-S-деметон/метил-S-деметон сулфон/ метил-S-оксидеметон (појединачно или у комбинацији, изражено као метил-S-деметон)	0,006

Хемијско име супстанце	Максимално дозвољена концентрација (mg/kg)
Етопрофос	0,008
Фипронил (збир фипронила и фипронил-дисулфинила, изражено као фипронил)	0,004
Пропинеб/пропилентиуреа (збир пропинеба и пропиленентиуреје)	0,006

Прилог бр. 11

Максимално дозвољене концентрације одређених хемијских контаминаната у формулама за одојчад

Хемијско име контаминанта	Максимално дозвољена концентрација
Арсен	0,015 mg/kg
Кадмијум	0,007 mg/kg
Олово	0,020 mg/kg
Жива	0,005 mg/kg
Калај	50 mg/kg – само за формуле у конзерви изузев осушених и спрашених производа
Афлатоксин М1	0,025 µg/kg
Бензо(а)пирен	1,0 µg/kg

Прилог бр. 12

Основни састав прерађених намирница на бази жита за одојчад и малу децу

Захтеви за хранљиве материје односе се на производ спреман за употребу било да се као такав налази у промету или је припремљен за употребу према упутству произвођача.

1. САДРЖАЈ ЖИТА

Прерађене намирнице на бази жита се првенствено производе од једне или више врста млевених жита и/или скробних кртоластих производа. Количина жита и/или скробних кртола не сме бити мања од 25% коначне мешавине изражено на суву материју.

2. ПРОТЕИНИ

2.1. За производе из члана 46. став 1 тачка 1. (3) и (4), количина протеина не сме бити већа од 1,3 g/100 kJ (5,5 g/100 kcal).

2.2. За производе из члана 46. став 1 тачка 1. (2), количина додатих протеина не сме бити мања од 0,48 g/100 kJ (2 g/100 kcal).

2.3. За кекс из члана 51. став 1. тачка 1. (4) произведен уз додатка високопротеинских намирница, и презентирани као такав, количина додатих протеина не сме бити мања од 0,36 g/100 kJ (1,5 g/100 kcal).

2.4. Хемијски индекс додатих протеина мора бити једнак најмање 80% хемијског индекса референтног протеина казеина из Прилога бр. 14, или однос ефикасности протеина (PER) у мешавини мора бити једнак најмање 70% PER вредности референтног протеина. Додатак аминокиселина је дозвољен само у сврху побољшања нутритивне вредности мешавине протеина и само у неопходним количинама за ту намену.

3. УГЉЕНИ ХИДРАТИ

3.1. Уколико се у производе из члана 46. став 1. тачка 1. (1) и (4) додају сахароза, фруктоза, глукоза, глукозни сируп или мед:

– количина додатих угљених хидрата из свих извора не сме бити већа од 1,8 g/100 kJ (7,5 g/100 kcal);

– количина додате фруктозе не сме бити већа од 0,9 g/100 kJ (3,75 g/100 kcal).

3.2. Уколико се у производе из члана 46. став 1 тачка 1 (2) додају сахароза, фруктоза, глукозни сируп или мед:

– количина додатих угљених хидрата из свих извора не сме бити већа од 1,2 g/100 kJ (5 g/100 kcal);

– количина додате фруктозе не сме бити већа од 0,6 g/100 kJ (2,5 g/100 kcal).

4. ЛИПИДИ

4.1. За производе из члана 46. став 1. тачка 1 (1) и (4), садржај липида не сме бити већи од 0,8 g/100 kJ (3,3 g/100 kcal).

4.2. За производе из члана 46. став 1. тачка 1 (2), садржај липида не сме бити већи од 1,1 g/100 kJ (4,5 g/100 kcal). Уколико је садржај липида већи од 0,8 g/100 kJ (3,3 g/100 kcal):

– количина лауринске киселине не сме бити већа од 15% укупног садржаја липида;

– количина миристинске киселине не сме бити већа од 15% укупног садржаја липида;

– количина линолне киселине (у облику триглицерида, линолеата) не сме бити мања од 70 mg/100 kJ (300 mg/100 kcal) нити већа од 285 mg/100 kJ (1200 mg/100 kcal).

5. МИНЕРАЛНЕ МАТЕРИЈЕ

5.1. Натријум

– натријумове соли могу се додати у прерађене намирнице на бази жита само из технолошких разлога;

– садржај натријума у прерађеним производима од жита не сме бити већи од 25 mg/100 kJ (100 mg/100 kcal).

5.2. Калцијум

5.2.1. У производима из члана 46. став 4. тачка 1 (2) количина калцијума не сме бити мања од 20 mg/100 kJ (80 mg/100 kcal).

5.2.2. У производима из члана 46. став 4. тачка 1 (4), произведеним уз додатка млека (млечни кекс) и презентованим као таквим, количина калцијума не сме бити мања од 12 mg/100 kJ (50 mg/100 kcal).

6. ВИТАМИНИ

6.1. У прерађеним намирницама на бази жита количина тиамин не сме бити мања од 25 µg/100 kJ (100 µg/100 kcal).

6.2. У производима из члана 46. став 1 тачка 1.2:

	На 100 kJ		На 100 kcal	
	Минимум	Максимум	Минимум	Максимум
Витамин А (µg PE) ¹	14	43	60	180
Витамин Д (µg) ²	0,25	0,75	1	3

¹ PE = all trans ретинол еквивалент

² У облику холекалциферола, при чему је 10 µg = 400 I.U. витамина Д

Ови лимити се односе и на витамине А и Д додате у друге прерађене намирнице на бази жита.

7. МАКСИМАЛНЕ КОЛИЧИНЕ ЗА ДОДАТЕ ВИТАМИНЕ И МИНЕРАЛНЕ МАТЕРИЈЕ

Захтеви за хранљиве материје односе се на производе који се у промету налазе спремни за употребу или на производе припремљене за употребу према упутству произвођача, осим код калијума и калцијума код којих се захтеви односе на производе у облику у ком се продају.

Хранљиви састојак	Максимум на 100 kcal
Витамин А (µg PE)	180
Витамин Е (mg α-ТЕ) ¹	3
Витамин Д (µg)	3
Витамин Ц (mg)	12,5/25 ²
Тиамин (mg)	0,5
Рибофлавин (mg)	0,4
Нијацин (mg NE) ³	4,5
Витамин Б6 (mg)	0,35
Фолна киселина (µg)	50
Витамин Б12 (µg)	0,35
Пантотенска киселина (mg)	1,5
Биотин (µg)	10
Калијум (mg)	160
Калцијум (mg)	80/180 ⁴ / 100 ⁵
Магнезијум (mg)	40
Гвожђе (mg)	3
Цинк (mg)	2
Бакар (µg)	40
Јод (µg)	35
Манган (mg)	0,6

¹ α-ТЕ = d-α-токоферол еквивалент.

² Ограничење се примењује на производе обогаћене гвожђем.

³ NE = еквиваленти нијацина = mg никотинске киселине + mg триптофана/60.

⁴ Ограничење се примењује на производе из члана 46. став 1 тачке 1.1. и 1.2.

⁵ Ограничење се примењује на производе из члана 46. став 1 тачка 1.4.

Прилог бр. 13

Основни састав осталих прерађених намирница
за одојчад и малу децу

Захтеви из овог прилога односе се на финални производ спреман за употребу, било да се као такав налази у промету или се припрема према упутству произвођача.

1. ПРОТЕИНИ

1.1. Уколико су месо, живинско месо, риба, изнутрице или други традиционални извори протеина једини састојци који су наведени у називу производа, онда:

– наведено месо, живинско месо, риба, изнутрице или други традиционални извори протеина, укупно не смеју чинити мање од 40% тежине производа;

– свако наведено месо, живинско месо, риба, изнутрице или други традиционални извори протеина, не сме чинити мање од 25% тежине од укупних именованих извора протеина;

– укупни садржај протеина из наведених извора не сме бити мањи од 1,7 g/100 kJ (7 g/100 kcal).

1.2. Уколико су месо, живинско месо, риба, изнутрице или други традиционални извори протеина, појединачно или у комбинацији, споменути као први у називу производа, без обзира да ли је производ представљен као оброк или није, онда:

– наведено месо, живинско месо, риба, изнутрице или други традиционални извори протеина, укупно не смеју чинити мање од 10% тежине производа;

– свако наведено месо, живинско месо, риба, изнутрице или други традиционални извори протеина, не сме чинити мање од 25% тежине укупних наведених извора протеина;

– садржај протеина из наведених извора не сме бити мањи од 1 g/100 kJ (4 g/100 kcal).

1.3. Уколико су месо, живинско месо, риба, изнутрице или други традиционални извори протеина, појединачно или у комбинацији, наведени, али не као први у називу производа, без обзира да ли је производ представљен као оброк или није, онда:

– наведено месо, живинско месо, риба, изнутрице или други традиционални извори протеина, укупно не смеју чинити мање од 8% тежине производа;

– свако наведено месо, живинско месо, риба, изнутрице или други традиционални извори протеина, не смеју чинити мање од 25% тежине од укупних наведених извора протеина;

– садржај протеина из наведених извора не сме бити мањи од 0,5 g/100 kJ (2,2 g/100 kcal),

– укупни садржај протеина у производу из свих извора не сме бити мањи од 0,7 g/100 kJ (3 g/100 kcal).

1.4. Уколико је сир наведен заједно са другим састојцима као састојак умака, сосова или прелива производа, без обзира да ли је производ представљен као оброк или није, онда:

– укупан садржај протеина из млечних извора не сме бити мањи од 0,5 g/100 kJ (2,2 g/100 kcal);

– укупан садржај протеина у производу из свих извора не сме бити мањи од 0,7 g/100 kJ (3 g/100 kcal).

1.5. Уколико је производ на декларацији означен као оброк, али се у називу не наводи месо, живинско месо, риба, изнутрице или други традиционални извори протеина, укупан садржај протеина у производу из свих извора не сме бити мањи од 0,7 g/100 kJ (3 g/100 kcal).

1.6. Захтеви из тачака 1.1. до 1.5. не односе се на сосове који представљају додаток оброку.

1.7. Слатка јела у чијем називу су млечни производи наведени као први или једини састојци не смеју садржати мање од 2,2 g млечних протеина /100 kcal. На сва остала слатка јела не односе се захтеви из тачака 1.1. до 1.5.

1.8. Додатак аминокиселина је дозвољен само у сврху прављења нутритивне вредности присутних протеина и само у количинама неопходним за ту сврху.

2. УГЉЕНИ ХИДРАТИ

Количина укупних угљених хидрата у соковима од воћа и поврћа и нектарима, у јелима искључиво од воћа и у десертима или пудинзима не сме бити већа од:

– 10 g/100 ml у соковима од поврћа и пићима на бази поврћа;

– 15 g/100 ml у воћним соковима и нектарима и пићима на бази воћа;

– 20 g/100 g у јелима искључиво од воћа;

– 25 g/100 g у десертима и пудинзима;

– 5 g/100 g у другим пићима која нису на бази млека.

3. ЛИПИДИ

3.1. За производе из тачке 1.1 овог прилога:

Уколико су сир или месо једини састојци који се спомињу у називу производа или су наведени први у називу, садржај укупних липида у производу не сме бити већи од 1,4 g/100 kJ (6 g/100 kcal).

3.2. У свим осталим производима садржај укупних липида у производу не сме бити већи од 1,1 g/100 kJ (4,5 g/100 kcal).

4. НАТРИЈУМ

4.1. Коначни садржај натријума у производу не сме бити већи од 48 mg/100 kJ (200 mg/100 kcal) или не сме бити већи од 200 mg/100 g. Уколико је сир једини састојак наведен у називу производа коначни садржај натријума не сме бити већи од 70 mg/100 kJ (300 mg/100 kcal).

4.2. Соли натријума се не могу додавати производима на бази воћа, нити десертима и пудинзима, осим у технолошке сврхе.

5. ВИТАМИНИ

Витамин Ц

У воћним соковима, нектарима или соковима од поврћа садржај витамина Ц не сме бити мањи од 6 mg/100 kJ (25 mg/100 kcal) или не сме бити мањи од 25 mg/100 g.

Витамин А

У соковима од поврћа коначни садржај витамина А у производу не сме бити мањи од 25 µg/100 kJ (100 µg/100 kcal).

Витамин А се не сме додавати у остале прерађене намирнице намењене одојчади и малој деци.

Витамин Д

Витамин Д се не сме додавати у остале прерађене намирнице намењене одојчади и малој деци.

6. МАКСИМАЛНЕ КОЛИЧИНЕ ЗА ВИТАМИНЕ, МИНЕРАЛЕ И МИКРОЕЛЕМЕНТЕ /УКОЛИКО СЕ ДОДАЈУ/

Захтеви за хранљиве материје односе се на производе који се на тржишту налазе спремни за употребу или на производе припремљене за употребу према упутству произвођача, осим код калијума и калцијума код којих се захтеви односе на производе у облику у ком се продају.

Хранљива материја	Максимум на 100 kcal
Витамин А (µg PE)	180 ¹
Витамин Е (mg α-TE)	3
Витамин Ц (mg)	12,5/25 ² / 125 ³
Тиамин (mg)	0,25
Рибофлавин (mg)	0,4
Ниацин (mg NE)	4,5
Витамин Б6 (mg)	0,35
Фолна киселина (µg)	50
Витамин Б12 (µg)	0,35
Пантотенска киселина (mg)	1,5
Биотин (µg)	10
Калијум (mg)	160
Калцијум (mg)	80
Магнезијум (mg)	40
Гвожђе (mg)	3
Цинк (mg)	2
Бакар (µg)	40
Јод (µg)	35
Манган (mg)	0,6

1 У складу са одредбама из тачке 5.

2 Ограничење се примењује на производе обогаћене гвожђем.

3 Ограничење се примењује на јела од воћа, воћне сокове, нектаре и сокове од поврћа.

Прилог бр. 14

Аминокиселински састав казеина (g/100 g протеина)

Аминокиселина	g/100g протеина
Аргинин	3,7
Цистин	0,3
Хистидин	2,9
Изолеуцин	5,4
Леуцин	9,5
Лизин	8,1
Метионин	2,8
Фенилаланин	5,2
Треонин	4,7
Триптофан	1,6
Тирозин	5,8
Валин	6,7

Прилог бр. 15

Хранљиве супстанце

1. Витамини

Витамин А	Ретинилацетат Ретинилпалмитат Ретинол Бета-каротен
Витамин Д	Витамин Д2 (ергокалциферол) Витамин Д3 (холекалциферол)
Витамин Б1	Тиамин-хидрохлорид Тиамин-мононитрат
Витамин Б2	Рибофлавин Натријум-рибофлавин-5'-фосфат
Ниацин	Никотинамид Никотинска киселина
Витамин Б6	Пиридоксин-хидрохлорид Пиридоксин-5'-фосфат Пиридоксин-дипалмитат
Панатотенска киселина	Калцијум-D-пантотенат Натријум-D-пантотенат Декспантенол (D-пантенол)
Фолат	Фолна киселина
Витамин Б12	Цијанокобаламин Хидрокобаламин
Биотин	D-биотин
Витамин Ц	L-аскорбинска киселина Натријум-L-аскорбат Калцијум-L-аскорбат L-аскорбил-6-палмитат (аскорбилпалмитат) Калијум-аскорбат
Витамин К	Филохинон (фитоменадион)
Витамин Е	D- α -токоферол DL- α -токоферол D- α -токоферилацетат DL- α -токоферилацетат

2. Аминокиселине

L-аргинин и L-аргинин-хидрохлорид
L-цистин и L-цистин-хидрохлорид
L-хистидин и L-хистидин-хидрохлорид
L-изолеуцин и L-изолеуцин-хидрохлорид
L-леуцин и L-леуцин-хидрохлорид
L-лизин и L-лизин-хидрохлорид
L-цистеин и L-цистеин-хидрохлорид
L-метионин
L-фенилаланин
L-треонин
L-триптофан
L-тирозин
L-валин

3. Остале супстанце

Холин
Холин-хлорид
Холин-цитрат
Холин-битартарат
Инозитол
L-карнитин
L-карнитин-хидрохлорид

4. Извори минералних материја

Калцијум	Калцијум-карбонат Калцијум-хлорид Калцијумове соли лимунске киселине Калцијум-глуконат Калцијум-глицерофосфат Калцијум-лактат Калцијум-оксид Калцијум-хидроксид Калцијумове соли ортофосфорне киселине
Магнезијум	Магнезијум-карбонат Магнезијум-хлорид Магнезијумове соли лимунске киселине Магнезијум-глуконат Магнезијум-оксид Магнезијум-хидроксид Магнезијумове соли ортофосфорне киселине Магнезијум-сулфат Магнезијум-лактат Магнезијум-глицерофосфат
Калијум	Калијум-хлорид Калијумове соли лимунске киселине Калијум-глуконат Калијум-лактат Калијум-глицерофосфат
Гвожђе	Гвожђе(II)-цитрат Гвожђе(III)-амонијум-цитрат Гвожђе(II)-глуконат Гвожђе(II)-лактат Гвожђе(II)-сулфат Гвожђе(II)-фумарат Гвожђе(III)-дифосфат, син. гвожђе(III)-пирофосфат Елементарно гвожђе (карбонилно, електролитичко или редуквано водоником) Гвожђе(III)-сахарат Натријум-гвожђе(III)-дифосфат Гвожђе(II)-карбонат
Бакар	Бакар-лизин комплекс Бакар(II)-карбонат Бакар(II)-цитрат Бакар(II)-глуконат Бакар(II)-сулфат
Цинк	Цинк-ацетат Цинк-хлорид Цинк-цитрат Цинк-лактат Цинк-сулфат Цинк-оксид Цинк-глуконат
Манган	Манган-карбонат Манган-хлорид Манган-цитрат Манган-глуконат Манган-сулфат Манган-глицерофосфат
Јод	Натријум-јодид Калијум-јодид Калијум-јодат Натријум-јодат

Прилог бр. 16

Референтне вредности за нутритивно декларисање хране за одојчад и малу децу

Састојак	Референтна вредност за потребе декларисања
Витамин А	(μ g) 400
Витамин Д	(μ g) 10
Витамин Е	(mg TE) 5
Витамин Ц	(mg) 25
Тиамин	(mg) 0,5
Рибофлавин	(mg) 0,8
Ниацин еквиваленти	(mg) 9
Витамин Б ₆	(mg) 0,7
Фолат	(μ g) 100
Витамин Б ₁₂	(μ g) 0,7
Калцијум	(mg) 400
Гвожђе	(mg) 6
Цинк	(mg) 4
Јод	(μ g) 70
Селен	(μ g) 10
Бакар	(mg) 0,4

Прилог бр. 17

Максимално дозвољене концентрације
одређених хемијских контаминаната у храни за одојчад
и малу децу

Хемијско име контаминанта	Максимално дозвољена концентрација
Нитрати	200 mg NO ₃ /kg
Нитрити	0,2 mg/kg 2 mg/kg само за храну за одојчад и малу децу бази воћа и поврћа
Калај	50 mg/kg – само за храну за одојчад и малу децу у конзерви изузев осушених и спрашених производа
Арсен	0,08 mg/kg
Кадмијум	0,02 mg/kg
Олово	0,08 mg/kg
Жива	0,005 mg/kg
Афлатоксин В1	0,10 µg/kg
Охратоксин А	0,50 µg/kg
Пагулин	10,0 µg/kg - само за остале прерађене намирнице
Деоксиниваленол	200 µg/kg
Зераленон	20 µg/kg
Фумонизини (збир В1 и В2)	200 µg/kg – само за прерађене намирнице на бази кукуруза и остале прерађене намирнице
Бензо(а)пирен	1,0 µg/kg

Прилог бр. 18

Основни састав хране за особе на дијети за мршављење

Захтеви се односе на производе спремне за употребу, који се продају као такви, или су припремљени за употребу у складу са упутством произвођача.

1. Енергија

1.1 Енергија коју обезбеђују производи из члана 54. став 3, тачка 1. не сме бити мања од 3360 kJ (800 kcal) нити већа од 5040 kJ (1200 kcal) за препоручену комплетну дневну количину.

1.2 Енергија коју обезбеђују производи из члана 54. став 3, тачка 2. не сме бити мања од 840 kJ (200 kcal) нити већа од 1680 kJ (400 kcal) по оброку.

2. Протеини

2.1 Протеини присутни у храни са смањеном енергетском вредношћу за особе на дијети за мршављење морају обезбедити најмање 25% а највише 50% укупне енергетске вредности производа. У сваком случају, количина протеина у производима из члана 54. став 3, тачка 1. не сме бити већа од 125 g.

2.2 Тачка 2.1 се односи на протеине чији хемијски индекс одговара референтном протеину из Прилога 19. Уколико је хемијски индекс мањи од 100% индекса референтног протеина, минимални нивои протеина се морају сходно томе повећати. У сваком случају, хемијски индекс протеина не сме бити мањи од 80% индекса референтног протеина.

2.3 У свим случајевима, додавање аминокиселина је допуштено искључиво у сврху побољшања нутритивне вредности протеина и само у односима потребним за ту сврху.

3. Мласти

3.1 Енергија која потиче из мласти не сме прелазити 30% од укупно искористљиве енергије производа.

3.2 За производе из члана 54. став 3. тачка 1., количина линолне киселине (у облику триглицерида) не сме бити мања од 4,5 g.

3.3 За производе из члана 54. став 3. тачка 2., количина линолне киселине (у облику триглицерида) не сме бити мања од 1 g.

4. Влакна

4.1 Садржај влакана у производима из члана 54. став 3. тачка 1. не сме бити мањи од 10 g нити већи од 30 g у целокупној дневној количини.

5. Витамини и минерали

5.1 Производи из члана 56. став 3. тачка 1. за комплетну дневну исхрану морају обезбедити најмање: 100% количине витамина и минерала из табеле 1.

5.2 Производи из члана 54. став 3. тачка 2. морају по оброку обезбедити најмање 30% количине витамина и минерала из табеле 1. Количина калијума по оброку коју обезбеђују ови производи мора бити најмање 500 mg.

Табела 1.

Витамин А (µg RE)	700
Витамин Д (µg)	5
Витамин Е (mg-TE)	10
Витамин Ц (mg)	45
Тиамин (mg)	1,1
Рибофлавин (mg)	1,6
Ниацин (mg-TE)	18
Витамин Б ₆ (mg)	1,5
Фолат (µg)	200
Витамин В ₁₂ (µg)	1,4
Биотин (µg)	15
Пантотенска киселина (mg)	3
Калцијум (mg)	700
Фосфор (mg)	550
Калијум (mg)	3 100
Гвожђе (mg)	6
Цинк (mg)	9,5
Бакар (mg)	1,1
Јод (µg)	130
Селен (µg)	55
Натријум (mg)	575
Магнезијум (mg)	150
Манган (mg)	1

Прилог бр. 19

Садржај есенцијалних аминокиселина
у референтном протеину*

Амино киселина	g/100 g протеина
Цистин + метионин	1,7
Хистидин	1,6
Изолеуцин	1,3
Леуцин	1,9
Лизин	1,6
Фенил-аланин+тирозин	1,9
Треонин	0,9
Триптофан	0,5
Валин	1,3

* Светска здравствена организација. WHO Technical Report Series 724, 1985.

Прилог бр. 20

Основни састав хране за посебне медицинске намене

Захтеви из овог прилога односе се на производе спремне за употребу, било да се као такви налазе у промету или се припремају према упутству произвођача.

1. Производи из члана 59. став 3. тачка 1. посебно намењени за одојчад морају да садрже витамине и минералне супстанце у складу са захтевима наведеним у Табели 1.

2. Производи из члана 59. став 3. тачка 2. посебно намењени за одојчад морају да садрже витамине и минералне супстанце у складу са захтевима наведеним у Табели 1, осим у случају модификације једног или више ових хранљивих састојака неопходне због наменске употребе производа.

3. Максималне количине витамина и минералних супстанци присутних у производима из члана 59. став 3. тачка 3. посебно намењених одојчади не смеју да буду веће од максималних количина у Табели 1, осим у случају модификације једног или више ових хранљивих састојака неопходне због наменске употребе производа.

4. Када то није у супротности са захтевима наменске употребе, храна за посебне медицинске намене посебно намењена одојчади, мора да одговарају захтевима за почетне формуле и прелазне формуле за одојчад из Поглавља 1 овог правилника.

5. Производи из члана 59, став 3, тачка 1, изузев производа посебно намењених за одојчад, морају да садрже витамине и минералне супстанце у складу са захтевима наведеним у Табели 2.

6. Производи из члана 59, став 3, тачка 2, изузев производа посебно намењених за одојчад, морају да садрже витамине и минералне супстанце у складу са захтевима наведеним у Табели 2, осим у случају модификације једног или више ових хранљивих састојака неопходне због наменске употребе производа.

7. Максималне количине витамина и минералних супстанци присутних у производима из члана 59, став 3, тачка 3, изузев производа који су посебно намењени одојчади, не смеју да

буду веће од максималних количина наведених у Табели 2, осим у случају модификације једног или више ових хранљивих састојака неопходне због наменске употребе производа.

ТАБЕЛА 1

Вредности за витамине и минерале у нутритивно потпуним намирницама за посебне медицинске намене намењеној за употребу код одојчади

Витамина	На 100 kJ		На 100 kcal	
	Минимум	Максимум	Минимум	Максимум
Витамин А (µg РЕ)	14	43	60	180
Витамин Д (µg)	0,25	0,75	1	3
Витамин К (µg)	1	5	4	20
Витамин Ц (mg)	1,9	6	8	25
Тиамин (mg)	0,01	0,075	0,04	0,3
Рибофлавин (mg)	0,014	0,1	0,06	0,45
Витамин Б ₆ (mg)	0,009	0,075	0,035	0,3
Нијацин (mg НЕ)	0,2	0,75	0,8	3
Фолна киселина (µg)	1	6	4	25
Витамин Б ₁₂ (µg)	0,025	0,12	0,1	0,5
Пантотенска киселина (mg)	0,4	5	1,5	20
Биотин (µg)	0,5/g	0,75	0,5/g	3
Витамин Е (mg α-ТЕ)	полинезасићених масних киселина изражених као линолна киселина, али ни у ком случају мање од 0,1 mg на расположивих 100 kJ		полинезасићених масних киселина изражених као линолна киселина, али ни у ком случају мање од 0,5 mg на расположивих 100 kcal	

Минерали	На 100 kJ		На 100 kcal	
	Минимум	Максимум	Минимум	Максимум
Натријум (mg)	5	14	20	60
Хлорид (mg)	12	29	50	125
Калијум (mg)	15	35	60	145
Калијум (mg)	12	60	50	250
Фосфор (mg) ¹	6	22	25	90
Магнезијум (mg)	1,2	3,6	5	15
Гвожђе (mg)	0,12	0,5	0,5	2
Цинк (mg)	0,12	0,6	0,5	2,4
Бакар (µg)	4,8	29	20	120
Јод (µg)	1,2	8,4	5	35
Селен (µg)	0,25	0,7	1	3
Манган (µg)	0,25	25	1	100
Хром (µg)	-	2,5	-	10
Молибден (µg)	-	2,5	-	10
Флуор (mg)	-	0,05	-	0,2

¹ однос калијум/фосфор не сме бити мањи од 1,2 нити већи од 2,0.

ТАБЕЛА 2

Вредности за витамине и минерале у нутритивно потпуним намирницама за посебне медицинске намене изузев намирница намењених за употребу код одојчади

Витамина	На 100 kJ		На 100 kcal	
	Минимум	Максимум	Минимум	Максимум
Витамин А (µg РЕ)	8,4	43	35	180
Витамин Д (µg)	0,12	0,65/0,751	0,5	2,5/3 ¹
Витамин К (µg)	0,54	5,25	2,25	22
Витамин Ц (mg)	0,015	0,12	0,06	0,5
Тиамин (mg)	0,02	0,12	0,08	0,5
Рибофлавин (mg)	0,02	0,12	0,08	0,5
Витамин Б ₆ (mg)	0,22	0,75	0,9	3
Нијацин (mg НЕ)	2,5	12,5	10	50
Фолна киселина (µg)	0,017	0,17	0,07	0,7
Витамин Б ₁₂ (µg)	0,035	0,35	0,15	1,5
Пантотенска киселина (mg)	0,18	1,8	0,75	7,5
Биотин (µg)	0,5/g	0,75	0,5/g	3
Витамин Е (mg α-ТЕ)	полизасићених масних киселина изражених као линоленска киселина, али ни у ком случају мање од 0,1 mg на расположивих 100 kJ		полизасићених масних киселина изражених као линоленска киселина, али ни у ком случају мање од 0,5 mg на расположивих 100 kcal	

¹ За производе намењене деци од 1 до 10 година

Минерали	На 100 kJ		На 100 kcal	
	Минимум	Максимум	Минимум	Максимум
Натријум (mg)	7,2	42	30	175
Хлорид (mg)	7,2	42	30	175
Калијум (mg)	19	70	80	295
Калијум (mg)	8,4/12 ¹	42/60 ¹	35/50 ¹	175/250 ¹
Фосфор (mg)	7,2	19	30	80
Магнезијум (mg)	1,8	6	7,5	25
Гвожђе (mg)	0,12	0,5	0,5	2,0
Цинк (mg)	0,12	0,36	0,5	1,5
Бакар (µg)	15	125	60	500
Јод (µg)	1,55	8,4	6,5	35
Селен (µg)	0,6	2,5	2,5	10
Манган (mg)	0,012	0,12	0,05	0,5
Хром (µg)	0,3	3,6	1,25	15
Молибден (µg)	0,72	4,3	3,5	18
Флуор (mg)	-	0,05	-	0,2

¹ За производе намењене деци од 1 до 10 година

Прилог бр. 21

Супстанце које се могу додавати за посебне нутритивне намене храни за особе на дијети за мршављење* и храни за посебне медицинске намене**

*ХОДМ – храна за особе на дијети за мршављење

**ХПМН – храна за посебне медицинске намене

Супстанца	Услови употребе	
	ХОДМ и ХПМН	само ХПМН
1. Витамини		
ВИТАМИН А		
- ретинол	X	
- ретинилацетат	X	
- ретинилпалмитат	X	
- β-каротен	X	
ВИТАМИН Д		
- холекалциферол	X	
- ергокалциферол	X	
ВИТАМИН Е		
- D-α-токоферол	X	
- DL-α-токоферол	X	
- D-α-токоферилацетат	X	
- DL-α-токоферилацетат	X	
- D-α-токоферилацетат	X	
- D-α-токоферил-хидроген-сукцинат	X	
ВИТАМИН К	X	
- филохинон (фитоменадион)	X	
ВИТАМИН Б ₁		
- тиамин-хидрохлорид	X	
- тиамин-мононитрат	X	
ВИТАМИН Б ₂		
- рибофлавин	X	
- натријум-рибофлавин-5'-фосфат	X	
НИАЦИН		
- никотинска киселина	X	
- никотинамид	X	
ПАНАТОТЕНСКА КИСЕЛИНА		
- калијум-D-пантотенат	X	
- натријум-D-пантотенат	X	
- декспантенол	X	
ВИТАМИН Б ₆		
- пиридоксин-хидрохлорид	X	
- пиридоксин-5'-фосфат	X	
- пиридоксин-дипалмитат	X	
ФОЛНА КИСЕЛИНА		
- птероилмоноглутаминска киселина	X	
ВИТАМИН Б ₁₂		
- цијанокобаламин	X	
- хидрокобаламин	X	
БИОТИН		
- D-биотин	X	
ВИТАМИН Ц		
- L-аскорбинска киселина	X	
- натријум-L-аскорбат	X	
- калијум-L-аскорбат	X	
- калијум-L-аскорбат	X	
- L-аскорбил-6-палмитат	X	

Супстанца	Услови употребе	
	ХОДМ и ХПМН	само ХПМН
2. Минерали		
КАЛЦИЈУМ		
- калцијум-карбонат	X	
- калцијум-хлорид	X	
- калцијумове соли лимунске киселине	X	
- калцијум-глуколат	X	
- калцијум-глицерофосфат	X	
- калцијум-лактат	X	
- калцијумове соли ортофосфорне киселине	X	
- калцијум-хидроксид	X	
- калцијум-оксид	X	
- калцијум-сулфат	X	
МАГНЕЗИЈУМ		
- магнезијум-ацетат	X	
- магнезијум-карбонат	X	
- магнезијум-хлорид	X	
- магнезијумове соли лимунске киселине	X	
- магнезијум-глуколат	X	
- магнезијум-глицерофосфат	X	
- магнезијумове соли ортофосфорне киселине	X	
- магнезијум-лактат	X	
- магнезијум-хидроксид	X	
- магнезијум-оксид	X	
- магнезијум-сулфат	X	
ГВОЖЂЕ		
- гвожђе(II)-карбонат	X	
- гвожђе(II)-цитрат	X	
- гвожђе(III)-амонијум-цитрат	X	
- гвожђе(II)-глуколат	X	
- гвожђе(II)-фумарат	X	
- гвожђе(III)-натријум-дифосфат	X	
- гвожђе(II)-лактат	X	
- гвожђе(II)-сулфат	X	
- гвожђе(III)-дифосфат [гвожђе(III)-пирофосфат]	X	
- гвожђе(III)-сахарат	X	
- елементарно гвожђе (карбонилно, електролитичко или водоником редуковано)	X	
БАКАР		
- бакар(II)-карбонат	X	
- бакар(II)-цитрат	X	
- бакар(II)-глуколат	X	
- бакар(II)-сулфат	X	
- бакар-лизин-комплекс	X	
ЈОД		
- натријум-јодид	X	
- натријум-јодат	X	
- калијум-јодид	X	
- калијум-јодат	X	
ЦИНК		
- цинк-ацетат	X	
- цинк-хлорид	X	
- цинк-цитрат	X	
- цинк-глуколат	X	
- цинк-лактат	X	
- цинк-оксид	X	
- цинк-карбонат	X	
- цинк-сулфат	X	
МАНГАН		
- манган(II)-карбонат	X	
- манган(II)-хлорид	X	
- манган(II)-цитрат	X	
- манган(II)-глуколат	X	
- манган(II)-глицерофосфат	X	
- манган(II)-сулфат	X	
НАТРИЈУМ		
- натријум-бикарбонат	X	
- натријум-карбонат	X	
- натријум-хлорид	X	
- натријум-цитрат	X	
- натријум-глуколат	X	
- натријум-лактат	X	
- натријум-хидроксид	X	
- натријумове соли ортофосфорне кис.	X	
КАЛИЈУМ		
- калијум-бикарбонат	X	
- калијум-карбонат	X	
- калијум-хлорид	X	
- калијум-цитрат	X	
- калијум-глуколат	X	
- калијум-глицерофосфат	X	
- калијум-лактат	X	
- калијум-хидроксид	X	
- калијумове соли ортофосфорне кис.	X	
СЕЛЕН		
- Натријум-селенат	X	
- Натријум-хидрогенселенит	X	
- Натријум-селенит	X	

Супстанца	Услови употребе	
	ХОДМ и ХПМН	само ХПМН
ХРОМ		
- хром(III)-хлорид и његов хексахидрат	X	
- хром(III)-сулфат и његов хексахидрат	X	
МОЛИБДЕН		
- амонијум-молибдат [молибден(VI)]	X	
- натријум-молибдат [молибден(VI)]	X	
ФЛУОР		
- калијум-флуорид	X	
- натријум-флуорид	X	
3. Аминокиселине		
- L-аланин	X	
- L-аргинин	X	
- L-аспарагинска киселина		X
- L-цитрулин		X
- L-цистеин	X	
- цистин	X	
- L-хистидин	X	
- L-глутаминска киселина	X	
- L-глутамин	X	
- глицин		X
- L-изолеуцин	X	
- L-леуцин	X	
- L-лизин	X	
- L-лизин-ацетат	X	
- L-метионин	X	
- L-орнитин	X	
- L-фенилаланин	X	
- L-пролин		X
- L-треонин	X	
- L-триптофан	X	
- L-тирозин	X	
- L-валин	X	
- L-серин		X
- L-аргинин-L-аспартат		X
- L-лизин-L-аспартат		X
- L-лизин-L-глутамат		X
- N-ацетил-L-цистеин		X
- N-ацетил-L-метионин		X
Могу се користити и натријумове, калијумове, калијумове и магнезијумове соли аминокиселина када је то применљиво		X у производима за особе старије од 1 године
4. Карнитин и таурин		
- L-карнитин	X	
- L-карнитин-хидрохлорид	X	
- L-карнитин-L-тартарат	X	
- таурин	X	
5. Нуклеотиди		
- Аденозин-5'-монофосфат (AMP)	X	
- AMP натријумова со	X	
- Цитидин-5'-монофосфат (CMP)	X	
- CMP натријумова со	X	
- Гуанозин-5'-монофосфат (GMP)	X	
- GMP натријумова со	X	
- Инозин-5'-монофосфат (IMP)	X	
- IMP натријумова со	X	
- Уридин-5'-монофосфат (UMP)	X	
- UMP натријумова со	X	
6. Холин и инозитол		
- Холин	X	
- Холин-хлорид	X	
- Холин-битартарат	X	
- Холин-цитрат	X	
- Инозитол	X	

Прилог бр. 22

Листа дозвољених замена за со за људску исхрану

	Назив замене	Ограничења
a)	калијум-сулфат; калијумове, калијумове или амонијумове соли адипинске, глутаминске, угљене, филибарне, млечне, винске, лимунске, сирћетне, хлороводоничне или ортофосфорне киселине, и/или	Нема ограничења, осим за: фосфор највише 4% NH4+ највише 3%
b)	Магнезијумове соли адипинске, глутаминске, угљене, филибарне, млечне, винске, лимунске, сирћетне, хлороводоничне или ортофосфорне киселине у смеси са другим заменама за кухињску со које не садрже магнезијум, наведеним под а), в) и г), и/или	Mg2+ највише 20%, рачунато на укупну количину катјона K+, Ca+2 и NH4+ Фосфор највише 4%
в)	Соли холина и сирћетне, угљене, млечне, винске, лимунске или хлороводоничне киселине, у смеси са другим заменама за кухињску со које не садрже холин, наведеним под а), б) или г), и/или	Холин највише 3%
г)	адипинска, глутаминска, лимунска, млечна или јабучна киселина	Нема ограничења

Прилог бр. 23

Витамици и минерали који се могу користити у производњи додатака исхрани/дијететских суплемената/и јединице које се користе за декларисање

1. Витамини	2. Минерали
Витамин А (µg RE)	Калцијум (mg)
Витамин Д (µg)	Магнезијум (mg)
Витамин Е (mg α-TE)	Гвожђе (mg)
Витамин К (µg)	Бакар (µg)
Витамин Б1 (mg)	Јод (µg)
Витамин Б2 (mg)	Цинк (mg)
Ниацин (mg NE)	Манган (mg)
Пантотенска киселина (mg)	Натријум (mg)
Витамин Б6 (mg)	Калијум (mg)
Фолна киселина (µg)	Селен (µg)
Витамин Б12 (µg)	Хром (µg)
Биотин (µg)	Молибден (µg)
Витамин Ц (mg)	Флуорид (mg)
	Хлорид (mg)
	Фосфор (mg)
	Бор (mg)
	Силицијум (mg)

Прилог бр. 24

Супстанце које се могу користити као извори витамина и минерала у производњи додатака исхрани (дијететских суплемената)

А. В и т а м и н и

ВИТАМИН А

ретинол
 ретинил-ацетат
 ретинил-палмитат
 β-каротен

ВИТАМИН Д

Холекалциферол
 Ергокалциферол

ВИТАМИН Е

D-α-токоферол
 DL-α-токоферол
 D-α-токоферилацетат
 DL-α-токоферилацетат
 D-α-токоферилхидрогенсукцинат
 Смесе токоферола ⁽¹⁾
 Токотриенол токоферол ⁽²⁾

ВИТАМИН К

Филохинон (фитоменадион)
 Менахинон⁽³⁾

ВИТАМИН Б₁

Тиамин-хидрохлорид
 Тиамин-мононитрат
 Тиамин-монофосфат-хлорид
 Тиамин-пирофосфат-хлорид

ВИТАМИН Б₂

Рибофлавин
 Натријум-рибофлавин-5'-фосфат

НИАЦИН

Никотинска киселина
 Никотинамид
 Инозитол-хексаникотинат (инозитол-хексанијацинат)

ПАНТОТЕНСКА КИСЕЛИНА

Калцијум-D-пантотенат
 Натријум-D-пантотенат
 Декспантенол (D-пантенол)
 Пантетин

ВИТАМИН Б₆

Пиридоксин-хидрохлорид
 Пиридоксин-5'-фосфат
 Пиридоксал-5'-фосфат

ФОЛАТ

Калцијум-L-метилфолат
 Птероилмоноглутаминска киселина

ВИТАМИН Б₁₂

Цијанокобаламин
 Хидроксокобаламин
 5'-деоксиаденозилкобаламин
 Метилкобаламин

БИОТИН

D-биотин

ВИТАМИН Ц

L-аскорбинска киселина
 Натријум-L-аскорбат
 Калцијум-L-аскорбат⁽⁴⁾
 Калијум-L-аскорбат
 L-аскорбил-6-палмитат
 Магнезијум-L-аскорбат
 Цинк-L-аскорбат

Б. М и н е р а л н е с у п с т а н ц е

Калцијум-ацетат
 Калцијум-L-аскорбат
 Калцијум-бисглицинат
 Калцијум-хлорид
 Калцијум-карбонат
 Калцијум-цитрат-малат
 Калцијумове соли лимунске киселине
 Калцијум-глуконат
 Калцијум-глицерофосфат
 Калцијум-лактат
 Калцијум-пируват
 Калцијумове соли ортофосфорне киселине
 Калцијум-сукцинат
 Калцијум-хидроксид
 Калцијум-L-лизинат
 Калцијум-малат
 Калцијум-оксид
 Калцијум-L-пидолат
 Калцијум-L-треонат
 Калцијум-сулфат
 Магнезијум-ацетат
 Магнезијум-L-аскорбат
 Магнезијум-бисглицинат
 Магнезијум-карбонат
 Магнезијум-хлорид
 Магнезијумове соли лимунске киселине
 Магнезијум-глуконат
 Магнезијум-глицерофосфат
 Магнезијумове соли ортофосфорне киселине
 Магнезијум-лактат
 Магнезијум-L-лизинат
 Магнезијум-хидроксид
 Магнезијум-малат
 Магнезијум-оксид
 Магнезијум-L-пидолат
 Магнезијум-калијум-цитрат
 Магнезијум-пируват
 Магнезијум-сукцинат
 Магнезијум-сулфат
 Магнезијум-таурат
 Магнезијум-ацетилтаурат
 Гвожђе(II)-карбонат
 Гвожђе(II)-цитрат
 Гвожђе(III)-амонијум-цитрат
 Гвожђе(II)-глуконат
 Гвожђе(II)-фумарат
 Гвожђе(III)-натријум-дифосфат
 Гвожђе(II)-лактат
 Гвожђе(II)-сулфат
 Гвожђе(III)-дифосфат [гвожђе(III)-пирофосфат]
 Гвожђе(III)-сахарат

Елементарно гвожђе (карбонилно, електролитичко или реду-ковано водоником)

Гвожђе(II)-бисглицинат
 Гвожђе(III)-L-пидолат
 Гвожђе(II)-фосфат
 Гвожђе(II)-таурат
 Бакар(II)-карбонат
 Бакар(II)-цитрат
 Бакар(II)-глуколат
 Бакар(II)-сулфат
 Бакар(II)-L-аспартат
 Бакар(II)-бисглицинат
 Бакар-лизин комплекс
 Бакар(II)-оксид
 Натријум-јодид
 Натријум-јодат
 Калијум-јодид
 Калијум-јодат
 Цинк-ацетат
 Цинк-L-аскорбат
 Цинк-L-аспартат
 Цинк-бисглицинат
 Цинк-хлорид
 Цинк-цитрат
 Цинк-глуколат
 Цинк-лактат
 Цинк-L-лизинат
 Цинк-малат
 Цинк-моно-L-метионин сулфат
 Цинк-оксид
 Цинк-карбонат
 Цинк-L-пидолат
 Цинк-пиколинат
 Цинк-сулфат
 Манган-аскорбат
 Манган-L-аспартат
 Манган-бисглицинат
 Манган-карбонат
 Манган-хлорид
 Манган-цитрат
 Манган-глуколат
 Манган-глицерофосфат
 Манган-пидолат
 Манган-сулфат
 Натријум-бикарбонат
 Натријум-карбонат
 Натријум-хлорид
 Натријум-цитрат
 Натријум-глуколат
 Натријум-лактат
 Натријум-хидроксид
 Натријумове соли ортофосфорне киселине
 Калијум-бикарбонат
 Калијум-карбонат
 Калијум-хлорид
 Калијум-цитрат
 Калијум-глуколат
 Калијум-глицерофосфат
 Калијум-лактат
 Калијум-хидроксид
 Калијум-L-пидолат
 Калијум-малат
 Калијумове соли ортофосфорне киселине
 L-селенометионин
 Селеном обогаћени квасац ⁽⁵⁾
 Селенаста киселина
 Натријум-селенат
 Натријум-хидрогенселенит
 Натријум-селенит
 Хром(III)-хлорид
 Хром(III)-лактат-трихидрат

Хром(III)-нитрат
 Хром(III)-пиколинат
 Хром(III)-сулфат
 Амонијум-молибдат [молибден(VI)]
 Калијум-молибдат [молибден(VI)]
 Натријум-молибдат [молибден(VI)]
 Калцијум-флуорид
 Калијум-флуорид
 Натријум-флуорид
 Натријум-монофлуорфосфат
 Борна киселина
 Натријум-борат
 Холином стабилована ортосилицијумова киселина
 Силицијум-диоксид
 Силицијумова киселина⁽⁶⁾

- (1) α -токоферол < 20 %, β -токоферол < 10 %, γ -токоферол 50-70 % и δ -токоферол 10-30 %.
- (2) Типичан садржај индивидуалних токоферола и токотриенола:
 - 115 mg/g α -токоферола (мин. 101 mg/g)
 - 5 mg/g β -токоферола (мин. < 1 mg/g)
 - 45 mg/g γ -токоферола (мин. 25 mg/g)
 - 12 mg/g δ -токоферола (мин. 3 mg/g)
 - 67 mg/g α -токотриенола (мин. 30 mg/g)
 - < 1 mg/g β -токотриенола (мин. < 1 mg/g)
 - 82 mg/g γ -токотриенола (мин. 45 mg/g)
 - 5 mg/g δ -токотриенола (мин. < 1 mg/g).
- (3) Менахинон је доминантно менахинон-7 са минорним садржајем менахинона-6.
- (4) Може да садржи до 2 % треоната.
- (5) Селеном обогаћени квасац добија се гајењем у присуству натријум-селенита као извора селена и садржи, у сувом облику како се налази на тржишту, не више од 2,5 mg Se/g. Селенометионин је најзаступљенији облик органског селена, који је присутан у квасцу (између 60 и 85 % укупно екстрабилног селена у производу). Садржај осталих органских једињења селена, укључујући селеноцистеин, не премашује 10% укупно екстрабилног селена. Ниво неорганског селена уобичајено не премашује 1% укупно екстрабилног селена.
- (6) У облику гела.

Прилог бр. 25

Максимално дозвољене количине витамина и минерала
 у дневној дози додатака исхрани за одрасле особе

	Максимална количина у дневној дози суплемента
Витамин А ($\mu\text{g RE}$)*	800
Витамин Д (μg)	10
Витамин Е (mg TE)**	36
Витамин К (μg)	80
Витамин Б1 (mg)	4
Витамин Б2 (mg)	4,5
Ниацин (mg)	27
Пантотенска киселина (mg)	20
Витамин Б6 (mg)	6
Фолна киселина (μg)	400
Витамин Б12 (μg)	10
Биотин (μg)	300
Витамин Ц (mg)	300
Калцијум (mg)	1200
Магнезијум (mg)	400
Гвожђе (mg)	15
Бакар (mg)	2
Јод (μg)	150
Цинк (mg)	15
Манган (mg)	2
Натријум (mg)	500
Калијум (mg)	500
Селен (μg)	100
Хром (μg)	150
Молибден (μg)	150
Флуорид (mg)	3,5
Хлорид (mg)	није одређена
Фосфор (mg)	700

* RE = all trans ретинол еквивалент;

** TE = α -токоферол еквиваленти

Прилог бр. 26

Максимално дозвољене концентрације одређених хемијских контаминаната у додацима исхрани (дијететским суплементима)

Максималне количине контаминаната односе се на дијететске суплементе у облику у коме се продају

Хемијско име контаминанта	Максимално дозвољена концентрација
Олово	3,0 mg/kg
Кадмијум	3,0 mg/kg за дијететске суплементе који се искључиво или претежно се састоје од осушених алги или производа добијених из алги 1,0 mg/kg за остале дијететске суплементе
Жива	0,1 mg/kg

Прилог бр. 27

Састојци намирница чије је навођење обавезно у смислу чланова 90. и 91. овог правилника /означавање алергена/

1. Жита која садрже глутен (пшеница, раж, јечам, овас, спелт, камут и варијетети добијени њиховим укрштањем) и њихови производи, изузев:

- глукозних сирупа на бази пшенице, укључујући и декстрозу;
- малтодекстрина на бази пшенице;
- глукозних сирупа на бази јечма;

г) житних дестилата или етил алкохола пољопривредног порекла за производњу јаких алкохолних пића и осталих алкохолних пића добијених из жита;

2. Љускар и производи од љускара;

3. Јаја и производи од јаја;

4. Риба и производи од рибе изузев:

а) рибљег желатина који се користи као носач за витамине и каротеноиде;

б) рибљег желатина који се користи као помоћно средство у производњи пива и вина;

5. Кикирики и производи од кикирикија;

6. Соја и производи од соје изузев:

- потпуно рафинисаног сојиног уља и масти;
- екстракта богатог токоферолима (Е 306), природног D-алфа токоферола, природног D-алфа токоферол ацетата и природног D-алфа токоферол сулфината пореклом из соје;
- фитостерола и и естара фитостерола добијених из биљног уља пореклом из соје;

г) биљних естара станол произведених из биљног уља пореклом из соје;

7. Млеко и производи од млека изузев:

а) сурутке која се користи у производњи дестилисаних алкохолних пића;

б) лактитола;

в) млечних (казеинских) производа који се користе као помоћна средства у производњи цидера и вина;

8. Језграсто воће: бадем (*Amygdalus communis* L.), лешник (*Corylus avellana*), орах (*Juglans regia*), индијски орах (*Anacardium occidentale*), пекан орах (*Carya illinoensis*), бразилски орах (*Bertholletia excelsa*), pistaћ (*Pistacia vera*), макадама орах и Queensland орах (*Maccadamia ternifolia*) и њихови производи изузев:

а) дестилата и етил алкохола пољопривредног порекла за производњу јаких алкохолних пића и осталих алкохолних пића добијених из језграстог воћа;

9. Целер и производи од целера;

10. Сенф и производи од сенфа;

11. Сусам и производи од сусама;

12. Сумпор-диоксид и сулфити у концентрацијама већим од 10 mg/kg или 10 mg/l изражено као SO₂;

13. Лупина и производи од лупине;

14. Мекушци и производи од мекушаца.

Прилог бр. 28

Микробиолошки критеријуми

Овим прилогом се утврђују микробиолошки критеријуми за одређене микроорганизме, као и правила која субјекти у пословању са храном (дијететски производи и додаци исхрани) морају поштовати приликом спровођења општих и посебних хигијенских мера.

Министарство надлежно за послове здравља преко санитарне инспекције (у даљем тексту: санитарна инспекција), у складу са Законом о безбедности хране, врши контролу усклађености са микробиолошким критеријумима овог прилога.

Санитарна инспекција, може да врши и додатно узорковање и испитивање у сврху доказивања присутности других микроорганизама, њихових токсина или метаболита када постоји сумња да храна није безбедна или када постоји потреба за проверу хигијене процеса у контексту анализе ризика.

Дефиниције

Поједини изрази употребљени у овом прилогу имају следеће значење:

– микробиолошки агенси, у смислу овог правилника, јесу микроорганизми, као и њихови токсини и метаболити наведени у табели 1 и табели 2 овог прилога;

– микробиолошки критеријум јесте критеријум на основу којег се дефинише прихватљивост готовог производа или производне партије дијететског производа / додатка исхрани или процеса, заснована на одсуству, присуству или броју микроорганизама и/или на основу количине њихових токсина или метаболита, по јединици наведеној у табели 1 и табели 2 овог прилога;

– критеријум безбедности дијететског производа и додатка исхрани јесте критеријум којим се дефинише прихватљивост готовог производа или производне партије и примењује се на дијететски производ и додаток исхрани који је спреман да буде стављен у промет или се већ налази у промету;

– критеријум хигијене процеса јесте критеријум који указује на правилно функционисање производног процеса – у случају прекорачења контаминације изнад дозвољеног нивоа, дефинисаног датим критеријумом, потребно је предузети корективне мере да би се одржала хигијена процеса у складу са Законом о безбедности хране;

– производна партија (шаржа, серија или лот) јесте група дијететских производа и додатака исхрани који су током једног процеса, у истоветним условима, произведени, прерађени и паковани;

– храна спремна за конзумирање је храна (дијететски производ и додаток исхрани) коју су произвођач или прерађивач наменили за директну исхрану људи без потребе за топлотном обрадом или неком другом врстом обраде чији би циљ био да се елиминирају или смањују на прихватљив ниво број микроорганизама од значаја;

– узорак чини сет састављен од једне или неколико јединица готовог производа или порција материјала одабраних на различите начине – овако формиран узорак треба да омогући добијање података на основу којих ће се донети одлука о здравственој исправности испитиване производне партије или хигијене производног процеса;

– репрезентативни узорак јесте узорак у ком су садржана својства производне партије из које је узорак узет; то је посебно случај код насумичног узорковања где је свакој јединици производне партије дата иста вероватноћа да ће постати део узорка;

– оцена усаглашености јесте упоређивање резултата микробиолошког испитивања са критеријумима датим у табели 1 и табели 2 овог прилога;

– усаглашеност са микробиолошким критеријумима јесте добијање задовољавајућих или прихватљивих резултата испитивања утврђених у табели 1 и табели 2 овог прилога, добијених применом методе узорковања и испитивања и спровођења корективних мера у складу са Законом о безбедности хране.

Општи услови

Субјекти у пословању храном обезбедиће да дијететски производи и додаци исхрани буду у складу са релевантним микробиолошким критеријумима утврђеним у овом прилогу; у том циљу,

субјекти у пословању храном, предузимају, у свакој фази производње, прераде и дистрибуције хране, укључујући и малопродају, мере које чине саставни део процедура субјеката, заснованих на принципима НАССР заједно са спровођењем добре хигијенске и добре произвођачке праксе, како би обезбедили следеће:

– да се набавка, руковање и прерада сировина и дијететских производа и додатака исхрани која је под њиховом одговорношћу обавља на начин да се испуне критеријуми безбедности хране и хигијене процеса;

– да критеријуми безбедности хране, током рока употребе дијететског производа и додатка исхрани, могу бити испуњени под прописаним условима дистрибуције, складиштења и употребе.

Испитивање у односу на микробиолошке критеријуме

Субјекти у пословању храном су у обавези да спроводе одговарајућа испитивања у односу на микробиолошке критеријуме утврђене у табели 1 и табели 2 овог прилога, приликом валидације или верификације правилног функционисања својих производних поступака односно процедура заснованих на принципима НАССР и доброј хигијенској пракси.

Посебна правила за испитивање и узорковање

Метод испитивања, као и планови и методе узорковања из табеле 1, 2 и 3 овог прилога морају да се примењују као референтне методе.

Узорке са површина треба узети из производног простора, као и са опреме која се користи у производњи хране; приликом узорковања примењује се ISO standard 18593.

– субјекти у пословању храном, који се баве производњом хране спремне за конзумирање, а која може да представља ризик по јавно здравље, због присуства *Listeria monocytogenes*, треба да узимају узорке са површина из производног простора и са опреме ради испитивања присуства ове бактерије као део свог редовног плана узорковања;

– субјекти у пословању храном који производе храну у праху за одојчад или храну у праху за посебне медицинске намене намењену за одојчад млађу од шест месеци, а која може да представља ризик због присуства *Enterobacter sakazakii*, треба да узимају узорке са површина из производног простора и са опреме ради испитивања и праћења присуства *Enterobacteriaceae*, као део свог редовног плана узорковања.

Уколико је циљ испитивања да се посебно процени степен прихватљивости одређене производне партије намирнице или процеса, планови узорковања утврђени у табели 1 и табели 2 овог прилога су законски минимум.

Незадовољавајући резултати

Ако резултати испитивања нису задовољавајући у односу на критеријуме утврђене у табели 1 и табели 2 овог прилога, субјекти у пословању храном, предузимају мере прописане тачкама 10 и 11 овог анекса заједно са корективним мерама дефинисаним у својим процедурама заснованим на принципима НАССР, као и остале мере неопходне за заштиту здравља потрошача.

Поред мера из става 1. овог одељка, субјекти у пословању храном предузимају и друге мере како би утврдили узроке незадовољавајућих резултата и спречили поновну микробиолошку контаминације у мери која није прихватљива. Те мере могу да укључе и измене процедура заснованих на принципима НАССР или измене других мера контроле хигијене хране које се примењују.

Ако се након испитивања на основу критеријума безбедности хране наведених у табели 1 и табели 2 овог прилога, добију незадовољавајући резултати, производна партија намирница не сме да се стави у промет, а она која је у промету повлачи се из промета у складу са Законом о безбедности хране. Међутим, производи који су стављени у промет и не испуњавају критеријуме безбедности хране, али још увек нису стигли у малопродају, могу бити послати на даљу прераду применом метода којима се елиминише утврђена опасност. Поменуће методе могу да спроводе искључиво произвођачи.

Субјект у пословању храном може да измени првобитну намену производне партије, под условом да таква измена не представља ризик по јавно здравље или здравље животиња и под условом да је таква употреба утврђена на основу процедура заснованих на принципима НАССР и доброј хигијенској пракси, и да је одобрена од стране надлежног органа.

У случају да добијени резултати, нису задовољавајући у односу на критеријуме хигијене процеса, предузимају се мере унапређења хигијене производног процеса, избора сировина и спречавање контаминације после производног процеса. После примењених мера врши се поновљено испитивање узорака. Уколико резултати поновљеног испитивања не одговарају условима хигијене процеса предузимају се мере у складу са Законом о безбедности хране.

Ознаке које се користе у табелама 1 и 2 имају следеће значење:

n – број јединица које чине узорак;

m – гранична вредност (резултати се сматрају задовољавајућим ако су све добијене вредности мање или једнаке вредности „m”);

M – максимална вредност изнад које се резултати сматрају незадовољавајућим (уколико само један резултат прелази ову вредност, узорак је неприхватљив односно незадовољавајући);

c – број јединица узорка у којима вредности могу да буду између „m” и „M”.

(узорак је прихватљив ако су у одређеном броју јединица узорка (c) вредности резултата између „m” и „M” а у осталим јединицама узорка испод или једнако „m”).

Табела 1

ДИЈЕТЕТСКИ ПРОИЗВОДИ

Редни број	Врста производа	Микроорганизми /њихови токсини, метаболити/	План узорковања		Граничне вредности		Напомена	Референтни метод испитивања
			n	c	m	M		
1	ПОЧЕТНЕ ФОРМУЛЕ ЗА ОДОЈЧАД (infant formulae)	<i>Listeria monocytogenes</i>	10	0	Не сме бити у 25g		Критеријум безбедности	ISO 11290-1
		<i>Salmonella</i> spp.	30	0	Не сме бити у 25g		Критеријум безбедности	EN ISO 6579
		<i>Enterobacter sakazakii</i>	30	0	Не сме бити у 10g		Критеријум безбедности	EN ISO TS 22964
		<i>Enterobacteriaceae</i>	10	0	Не сме бити у 10g		Критеријум хигијене процеса	EN ISO 21528-2
		Број аеробних бактерија које формирају колоније ¹⁾	5	2	10 ³ cfu/g	10 ⁴ cfu/g	Критеријум хигијене процеса	EN ISO 4833
		<i>Bacillus cereus</i>	5	1	50 cfu/g	5x10 ² cfu/g	Критеријум хигијене процеса	EN ISO 7932